

teatteria varten ¹⁾, ammatinvalinnanohjauksen huonetilojen lisäämistä ²⁾, Pihlajatie 32:ssa olevan lastentalon hallintaa ³⁾, Kodittomien Tuki -yhdistyksen lainan vakuudeksi tarjottujen osakkeiden arvoa ⁴⁾, vapautuksen myöntämistä eräiden mainoskorvausten suorittamisesta ⁵⁾, autonpaikkojen vuokraamista Marian sairaalan lääkäreille Nousiaistentie 3:n autotallista ⁶⁾, henkilöhissin asentamista verotusvalmisteluviraston taloon ⁷⁾, Valtatieasemat-nimisen toiminimen ehdotusta liikenneturvallisuuden varmentamiseksi ⁸⁾, Pohj. Hesperiankatu 15:n varaamista nuorisotaloksi ⁹⁾, Santahaminan lastentalon vuokraa ¹⁰⁾, Agroksen alueella olevan autotallirakennuksen kunnostamista puhtaanapito-osaston käyttöön ¹¹⁾, tilaisuuden varaamista väestönsuojelutoimistolle lausunnon antamiseen kalliosuojia vuokrattaessa ¹²⁾, Erottajan kalliosuojan osan luovuttamista väestönsuojelutoimiston käyttöön ¹³⁾, sekä Fabianinkadun joulukoristelusta määrätystä korvauksesta tehtyä valitusta ¹⁴⁾.

Poliisilaitokselle annettiin lausunto teknillisten opaslaitteiden sijoittamisesta kaupungin julkisille paikoille ¹⁵⁾.

Huoltovirastolle annettiin lukuisia lausuntoja huoltoavustusta nauttivien henkilöiden omistamien kiinteistöjen arvosta.

8. Eräiden kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Kaupunginagronomi antoi kiinteistötoimiston maatalousosaston toiminnasta v:ltä 1953 seuraavan selostuksen:

Osaston hoidossa oli maa-alueita kaikkiaan n. 1 742 ha, mihin sisältyi tienvarsi-, haka-, ym. joutomaita yhteensä n. 30 ha. Omassa viljelyksessä olivat edelleen kaupungin alueella sijaitsevat Fallkullan, Haltialan, Pukinmäen, Talin, Tuomarinkylän ja Vartiokylän tilat sekä Hirvihaaran kartanon viljelysmaat Mäntsälän kunnassa. Omassa viljelyksessä oleva peltoala oli suunnilleen entisen suuruinen, eli n. 1 107 ha. Vuokralle annettuna oli kaikkiaan n. 605 ha.

Omassa viljelyksessä olleiden peltoalueiden käyttö oli seuraava: kesantona 76 ha, rukiilla 45 ha, syysvehnällä 38 ha, kevätvehnällä 166 ha, ohralla 147 ha, kauralla 219 ha, perunalla 39 ha, heinällä 296 ha ja muilla viljelyskasveilla sekä laitumena 81 ha.

Perusparannustöitä suoritettiin salaojittamalla maita Tapanilassa n. 9 ha. Eri viljelysalueilla suoritettiin pieniä viemärien perkaustöitä ja piiriojien luontia. Maiden kalkitukseen käytettiin n. 75 tn maanviljelyskalkkia. Karjanlannan lisäksi käytettiin seuraavat määrät väkilannoitteita: salpietaria ja typpilannoitteita 35 tn, kalkkityppeä 20 tn, fosfaatteja 142 tn, kalisuoloja 60 tn ja Y -lannosta 55 tn.

Tärkeimmistä viljelyskasveista saatiin kokonaissatona ruista 81.6 tn, syysvehnää 76.1 tn, kevätvehnää 285.5 tn, ohraa 334.9 tn, kauraa 439.8 tn, perunoita 338.6 tn ja heinää 1 106.6 tn.

Kotieläimiä oli vuoden lopussa 2 sonnia, 104 lehmää, 27 hiehoa, 9 vasikkaa, 1 karju, 19 emakkoa, 62 nuorta sikaa ja 51 porsasta. Hevosia oli 45 ja hevostyöpäivien luku 8 882.

Lehmien keskimääräinen tuotanto ja rehunkulutus rehuyksiköissä tarkastusvuonna 1952—53 oli seuraava:

	Lehmiä keskimäärin	Maitoa, kg	Rasvaa, kg	%	Rehuyksi- köitä
Hirvihaarassa	19.1	4 130	170	4.1	3 126
Pukinmäessä	33.9	4 376	197	4.5	3 851
Tuomarinkylässä	46.2	3 768	156	4.1	3 056

Vakinaisten työntekijäin lukumäärä oli 100 ja vuoden aikana suoritettujen työpäivien luku kaikkiaan 33 617.

¹⁾ Kiint. ltk. 14. 9. 1 732 §. — ²⁾ S:n 21. 9. 1 788 §. — ³⁾ S:n 28. 9. 1 842 §. — ⁴⁾ S:n 28. 9. 1 844 §. — ⁵⁾ S:n 5. 10. 1 884 §, 16. 11. 2 260 §. — ⁶⁾ S:n 5. 10. 1 887 §. — ⁷⁾ S:n 5. 10. 1 890 §. — ⁸⁾ S:n 12. 10. 1 948 §. — ⁹⁾ S:n 19. 10. 2 015 §. — ¹⁰⁾ S:n 9. 11. 2 193 §. — ¹¹⁾ S:n 9. 11. 2 196 §. — ¹²⁾ S:n 16. 11. 2 263 §. — ¹³⁾ S:n 16. 11. 2 264 §. — ¹⁴⁾ S:n 23. 11. 2 322 §. — ¹⁵⁾ S:n 23. 3. 655 §.

Uudisrakennuksiin käytettiin varoja kertomusvuonna seuraavasti: Fallkullan saunarakennuksen viimeistelytöihin 108 955 mk, Haltialan tilan puimalan ja kuivurin rakentamiseen 5 464 604 mk ja Pukinmäen tilan tomaattihuoneen rakentamiseen 927 116 mk.

Osaston menoihin oli talousarvion ao. tileille varattu määrärahoja 84 018 720 mk. Todelliset menot olivat 84 867 442 mk. Tulot talousarvion mukaan oli arvioitu 87 550 000 mk:ksi todellisten tulojen jäädessä 78 305 970 mk:aan. Puhdas tuotto muodostui seuraavaksi:

	Mk
Maataloudesta	1 577 939
Maanvuokrauksesta	2 511 470
Rakennusten vuokrauksesta	344 373
Yhteensä	3 745 036

Omassa viljelyksessä olleiden tilojen keskimääräinen puhdas tuotto hehtaaria kohden oli 1 424 mk ja vuokralle annettujen viljelysmaiden 4 164 mk.

Kaupungingeodeetin antama selostus:

Henkilökunnan muodostivat kaupungin geodeetin viran ollessa täyttämättä vt. kaupungingeodeetti, vs. apulaiskaupungingeodeetti, 4 insinööriä sekä yksi sopimuspalkkainen ja yksi työsuhteessa oleva insinööri. Näitten lisäksi oli osastolla kartanpiirustuspäällikkö, 8 mittausteknikkoa, joista yksi toimi laskijana, 2 vakinaista laskijaa, 3 tp. laskijaa, kiinteistöluettelonhoitaja, 6 vakinaista kartoittajaa, tp. kartoittaja, toimistonhoitaja, 9 vakinaista piirtäjää, 6 tp. piirtäjää, 2 ylimääräistä piirtäjäharjoittelijaa, toimistoapulainen, vahtimestari ja lähetti. Osastolla oli yhteensä 51 henkilöä.

Edellisten lisäksi oli osastolla työsuhteessa olevia mittausmiehiä, autonkuljettajia ja mittausmiehiä. Näitten lukumäärä vaihteli 32:sta 42:een.

Kaupungingeodeetille tontinmittaajana ja tonttikirjanpitäjänä sekä kiinteistötoimiston johtosäännön mukaan osastolle kuuluvista tehtävistä mainittakoon seuraavat työt ja toimitukset: tontinmittauksia suoritettiin 256, kivijalan tarkastuksia 465, rakennusalan paalutuksia ym. toimituksia 740, tontin rajan määräämisiä 17, asemakaavan tai rakennussuunnitelman mukaisia kortteleita paalutettiin 14, tonttijaon mukaisia tontteja paalutettiin 164, maanjakotoimituksia suoritettiin 14, näissä erotettiin palstoja 14, joiden yhteinen pinta-ala oli 24.6 ha, rajoja käytiin 1.1 km ja pyykkejä rakennettiin 54. Muita varten paalutettiin palstoja 29, katuja, sähkölinjojen suuntia ym. paalutettiin 38.6 km. Tonttikartan jäljennöksiä laadittiin 136, mittakirjan jäljennöksiä 182 ja piirroksia 1 157. Todistuksia ja otteita annettiin 600, maistraatille lähetettiin 67 kirjelmää ja tonttijakoehdotuksia tehtiin 139.

Kolmiomittauksella havaittiin ja laskettiin 4 uutta pistettä. Tarkkavaakitusverkkoa lisättiin rakentamalla ja havaitsemalla 6 uutta pistettä.

Monikulmiomittaus-, kartoitus- ja pintavaakitusyöt selviävät alla olevasta taulukosta:

Mittausalue	Rakennettu monik. pist., kpl.	Kulma-havainto pist.	Mitattu sivuja, km	Kartoitettu, ha	Pinta-vaakittu, ha	Täydennysmittattu, ha	Kairauspisteitä, kpl
Haagan piiri	—	—	—	—	—	—	458
Herttoniemen piiri	205	215	17.6	71	119	133	48
Kanta-Helsingin piiri .	25	50	6.5	—	—	150	6
Malmin piiri	95	108	13.3	115	—	75	—
Pakilan piiri	62	158	19.6	15	15	15	120
Yhteensä	387	531	57.0	201	134	373	632

Sisätyönä laskettiin koordinaatit 285 monikulmiopisteelle. Karttoja piirrettiin käyttäen mittakaavaa 1:500 375 ha:n alueesta ja täydennysmittausten perusteella täydennettiin karttalehtiä jatkuvasti. 1:500 mittakaavaisia karttalehtiä uusittiin 9 kpl (108 ha)

muovialustalle (astralonille). Karttaa piirrettiin muoville mittakaavaa 1:2000 käyttäen 350 ha:n alueesta. Katukarttoja, mittakaavaltaan 1:500, tehtiin maastotöiden osalta 70 karttalehteä vastaavasti.

Uudenmaan läänin maanmittauskonttorissa suoritettiin jakokarttoihin ja asiakirjoihin kohdistuvia tutkimuksia, jotka koskivat mm. tiealueiden omistussuhteita ja epäselviä tilanrajoja. Myös maastossa suoritettiin näitä koskevia mittauksia. Näitten tutkimusten perusteella laadittiin mm. rekisterikarttoja ja tehtiin tilaluetteloja asemakaavoitettavista alueista. Katurakennustöitä varten selvitettiin teiden levityksiin tarvittavia alueita ja hankittiin työlupia ko. töiden suorittamiseksi. Samoin selvitettiin palokaivoja varten tarvittavat alueet ja niiden omistusoikeudet sekä tehtiin alustavia sopimuksia kauppoja varten. Kiinteistölautakuntaa varten laadittiin lausuntoja kaupungille ostettaviksi tarjotuista tiloista.

Vanhojen kiinteistörajojen selvittämiseksi suoritettiin 10 rajankäyntitoimitusta, jotka koskivat yhteensä 191 tilaa ja joissa käytiin 23.2 km vanhoja rajoja sekä määrättiin uudelleen ja rakennettiin 518 rajapyykkiä.

Kaupungin alueella suoritettuja maanjakotoimituksia, joissa kaupunkimittausosaston edustaja oli saapuvilla, pidettiin yhteensä 75.

Kiinteistöluetteloja täydennettiin edelleenkin. Kiinteän omaisuuden arvojen laskemisen ja merkitsemisen kortteille suoritettiin loppuun sekä aloitettiin kiinteän omaisuuden pääomataseen mukainen ryhmitys. Diaariin merkittiin kertomusvuoden kuluessa 320 saapunutta asiakirjaa.

Painettujen karttojen alkuperäislehtiä pidettiin jatkuvasti ajan tasalla ja neljästä 1:4000 mittakaavaisesta karttalehdestä otettiin uusi, korjattu painos. Matkailijakartan uuden painoksen piirustustyöt aloitettiin.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän kertomus:

Kertomusvuoden aikana suoritettiin verrattain runsaasti rakennusten sisä- ja ulkokorjauksia. Täydellinen sisäkorjaus tehtiin 117 asunnossa. Hietaniemenkadun taloryhmässä maalattiin kaksi rakennusta, Kangasalantien ryhmässä kaksi rakennusta ja Sammatintien ryhmässä kolme rakennusta, minkä lisäksi maalattiin Mäkelänkatu 37—43 talon pihanpuolinen sivusta, joka edellisenä vuotena oli jäänyt maalaamatta. Koska Karstulantien taloryhmän rakennusten ulkorappaukset olivat rikkoontuneet, päällystettiin kuusi rakennusta ulkopuolisella laudoituksella. Sähköjännitteen muutoksen johdosta toimitettiin Kirstinkatu 16 taloryhmässä tarpeelliset sähköjohtojen uusinta- ja korjaustyöt. Vallilassa sijaitsevien taloryhmien sähköjohtojen uusimistyötä jatkettiin, mutta työn loppuunsaattaminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

Asuinhuoneistojen ja huoneiden lukumäärä pysyi samana kuin edellisenä vuotena. Asuntojen, huoneiden ja niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1953 päättyessä oli seuraava:

Taloryhmä	A s u k k a i t a			
	Asuntoja	Huoneita	yhteensä	huonetta kohti
Hietaniemenkatu 5—13	68	80	199	2.5
Kirstinkatu 16	40	44	136	3.0
Somerontie 4—12	124	130	382	2.9
Kangasalantie 13—19	239	240	792	3.3
Karstulantie I—XXI	333	500	1 184	2.4
Mäkelänkatu 37—43	87	175	334	1.9
Sammatintie 9—11	48	72	178	2.5
Yhteensä	939	1 241	3 205	2.6

Vastaava asukasluvu v:n 1952 päättyessä oli 3 291 ja asukkaita huonetta kohti 2.6.

Asuinhuoneistojen lisäksi on 4 myymälähuoneistoa ja 1 toimistohuoneisto, jossa kunnallisten työväenasuntojen konttori sijaitsee.

Vuokramäärät pysyivät kertomusvuoden aikana muuttumattomina.

Kertomusvuoden menoarvioon merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenevät seuraavasta:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilinpäätöksen, mukaan, mk
Vakinaiset viranhaltijat	2 624 880	2 623 780
Vuosilomakustannukset	238 685	231 995
Muut palkkamenot	481 120	562 195
Vuokrat	120 800	127 400
Lämpö	260 000	280 346
Valaistus	1 200 000	792 081
Siivoaminen	60 000	49 113
Vedenkulutus	1 000 000	1 555 137
Puhtaanapito	2 024 800	2 246 154
Kalustonhankinta.....	85 000	37 943
Kaluston kunnossapito	40 000	8 329
Korjaukset.....	10 000 000 ¹⁾	6 237 892 ¹⁾
Yhteensä	18 135 285 ¹⁾	14 752 365 ¹⁾

Eri taloryhmien kesken kustannukset jakaantuivat seuraavasti:

Hietaniemenkatu 5—13	1 623 112
Kirstinkatu 16	1 187 555
Somerontie 4—12	1 805 339
Kangasalantie 13—19	2 944 670
Karstulantie I—XXI	4 087 243
Mäkelänkatu 37—43	2 407 115
Sammatintie 9—11	604 931
Kangasalantie 11, isännöitsijän asunto	92 400
Yhteensä	14 752 365 ¹⁾

Vuokrasaatavia oli edelliseltä vuodelta siirtynyt jääminä 2 735 mk. Etukäteen oli edellisenä vuonna maksettu kertomusvuoden vuokria 67 763 mk. Kertomusvuoden aikana saatiin v:n 1954 vuokria etukäteen 42 556 mk. Vuokrasaatavia siirtyi jääminä v:een 1954 2 075 mk. Kertomusvuoden nettovuokratulot olivat yhteensä 14 751 378 mk.

Asuntotuotantokomitea

Komitean kokoonpano. Komiteaan kuuluivat v. 1953 puheenjohtajana ent. kaupunginjohtaja V. V. Salovaara ja varapuheenjohtajana arkkitehti P. Hanste sekä jäseninä kiinteistöjohtaja J. A. Kivistö, arkkitehti V. Tuukkanen, diplomi-insinööri K. Pettinen, professori H. Ekelund, diplomi-insinööri A. Lippa ja osastopäällikkö U. Kallio, jonka viimeksi mainitun kaupunginhallitus vapautti komitean jäsenyydestä päätöksellään 16. 4., sekä komitean asiantuntijana osastosihteeri O. Christiansen. Kaupunginjohtaja V. Salovaaran anottua terveydellisistä syistä vapautusta komitean puheenjohtajan tehtävistä päätti kaupunginhallitus 30. 12. suostua anomukseen ja nimesi komitean puheenjohtajaksi kiinteistöjohtaja J. A. Kivistön 1. 1. 1954 lukien sekä ent. kaupunginjohtaja Väinö V. Salovaaran komitean jäseneksi samasta päivämäärästä lukien.

Toimihenkilöt. Komitean toimistopäällikkönä toimi varatuomari H. Sahrakorpi, teknillisenä päällikkönä diplomi-insinööri K. Laine, työpäällikkönä rakennusmestari M. Lindbäck ja konttoripäällikkönä W. Pyykkö. Lisäksi komitean toimistohenkilökuntaan kuu-

¹⁾ Määrät osoittavat vuosikuluja ilman rakennusten ulkokorjauksista johtuneita menoja, tilinpäätöksen mukaan 12 943 774 mk, jotka esiintyvät rakennustoimiston talorakennusosaston tileissä. Määriin ei myöskään sisälly rakennuksiin kiinnitetyn pääoman korkoa ja kuoletusta.

lui 3 osastosihteeriä, 2 pikakirjoittajaa, kanslisti, kortistonhoitaja, toimistoapulainen ja lähetti sekä työmailla 5 työmaavalvojaa.

Kokoukset. Komitea kokoontui kertomusvuonna 47, yleisjaosto 50 ja teknillinen jaosto 55 kertaa. Näiden lisäksi pitivät työmaatoimikunnat rakenteilla olevilla rakennuksilla työmaakokouksia kerran viikossa.

Rakennustoiminta. Kertomusvuonna saattoi asuntotuotantokomitea v:n 1951 rakennusohjelmaan kuuluvan Asunto-oy. Oulunkylän Rivitalot -nimisen yhtiön sekä v:n 1952 rakennusohjelmaan kuuluvien Asunto-oy. Vesakon, Asunto-oy. Mäyränlinnan ja Asunto-oy. Mäyränkallion rakennustyöt päätökseen.

Kertomusvuoden loppuun mennessä on asuntotuotantokomitea toimintansa alusta lähtien saattanut alla mainittujen vuosien rakennusohjelmat päätökseen:

Rakennus-ohjelmavuosi	Rakennusohjelmien lukumäärä	Rakennusten lukumäärä	Rakennusten tilavuus, m ³	Asuinhuoneistojen lukumäärä	Asuinhuoneistojen pinta-ala, m ²
1949	6	20	142 657	564	28 237
1950	5	13	114 930	361	22 919
1951	2	26	73 550	176	14 333
1952	3	12	95 050	318	18 015
Yhteensä	16	71	426 187	1 419	83 504

Edellä mainittujen lisäksi asuntotuotantokomitea saattoi ulkopuolella Arava-rahoituksen kaupungin varoilla Ruskeasuon Läpikulkutalot sekä Malmin Puutalot -nimisten rakennuskompleksien työt päätökseen, jotka käsittivät 5 rakennusta, tilavuudeltaan 11 844 m³ ja joissa oli 60 huoneistoa yhteiseltä pinta-alaltaan 2 194 m². Samoin saattoi asuntotuotantokomitea Helsingin kaupungin Liikennelaitoksen työntekijäin toimesta perustetun 10 800 m³:n suuruisen ja 41 huoneistoa käsittävän Asunto-oy. Hämeentie 101:n rakennustyöt päätökseen sekä pani alulle v:n 1953 rakennusohjelmaan kuuluvien 5 kiinteistöyhtiön ja 2 asunto-osakeyhtiön rakennustyöt. Näiden yhteinen kuutio-tilavuus oli 219 231 m³ käsittäen 735 asuinhuoneistoa, joiden yhteinen pinta-ala oli 41 385 m². Vielä saatettiin päätökseen kaupungin viranhaltijain toimesta perustetun Asunto-oy. Vesannontie 7 rakennustyöt, joka käsitti yhden asuinrakennuksen tilavuudeltaan 4 900 m³ ja johon tuli 18 huoneistoa, näiden yhteinen pinta-ala oli 1 014 m².

Vuoden 1953 arvioidut rakennuskustannukset on suunniteltu rahoitettavaksi seuraavasti:

	Mk	Mk
<i>I-sijaiset lainat:</i>		
Eri rahalaitoksilta	250 000 000	
Helsingin kaupungilta	754 580 000	1 004 580 000
<i>II-sijaiset lainat:</i>		
Arava-lainaa Valtiokonttorilta		792 700 000
<i>Omat varat:</i>		
Kaupungin rahoittamat osakepääomavarat	100 000	
Kaupungin perustamien yhtiöiden rahoittamat osakepääomavarat	284 090 000	284 190 000
Yhteensä		2 081 470 000

Edellä mainitut rakennustyöt asuntotuotantokomitea antoi yksityisille urakoitsijoille, joilta pyydettiin kirjalliset tarjoukset ja työt annettiin halvimmalla tarjouksella tehneelle. Asuntotuotantokomitea hyväksyi kokouksessaan rakennuskustannuslaskut, jotka sen jälkeen lähetettiin maksutoimenpiteitä varten Helsingin kaupungin rahatoimistolle, joka huolehti komitean laskujen maksamisesta.